

STORTINGET

Representantforslag 187 L

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Erlend Wiborg, Bård Hoksrud, Himanshu Gulati, Terje Halleland, Sivert Bjørnstad, Marius Arion Nilsen, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt og Frank Edvard Sve

Dokument 8:187 L (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Erlend Wiborg, Bård Hoksrud, Himanshu Gulati, Terje Halleland, Sivert Bjørnstad, Marius Arion Nilsen, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt og Frank Edvard Sve om fjerning av eiendomsskatt

Til Stortinget

Bakgrunn

Eiendomsskatten er usosial, rammer skjevt og tar ikke hensyn til husholdningens inntekt, gjeld eller betalingsevne. Forslagsstillerne ønsker å fjerne eiendomsskatt på folks hus og hjem. Folk investerer i bolig og hytter av hensyn til egen families velferd. Derfor bør ikke boliger ses på som skatteobjekter på lik linje med andre investeringer.

Kommunene har gjennom flere år vært kjent med stortingsflertallets ønske om å redusere eiendomsskatten. Likevel har man sett flere eksempler på kommuner som gjør grep for å øke inntektene fra denne skatten. Den kommunale takseringen har gjort det mulig å omgå reduksjonen i skatten med nedtrekk i promillesatsen.

Mennesker som har vanlig inntekt, skal kunne eie egen bolig. Hele åtte av ti nordmenn bor i hjem husholdningen eier selv, noe som er verdifullt for både individ og fellesskap. Det skaper trygghet og uavhengighet for enkeltmennesket – og verdien av dette er stor for samfunnet. Det at flest mulig eier egen bolig, er et godt velferdsbarometer.

Eiendomsskatten bør fjernes fordi den skiller seg fra annen skatt. Den er ikke knyttet til inntekt, formue eller belåningsgrad og har ingen sammenheng med betalingsevnen. Eiendomsskatten kommer også på toppen av allerede store utfordringer for husholdningene med strømpriser, matvarepriser, renteøkninger og drivstoffpriser for å nevne noe.

Den er dårlig egnet til å utjevne forskjeller og rammer vanlige folk og familier, og særlig de med lav inntekt.

I Norge er det høy skattemoral, og det er stor oppslutning rundt spleiselaget som velferdssamfunnet er bygget på. Men folks oppslutning er avhengig av at skattesystemet oppleves som rettferdig, særlig der det handler om folks hjem.

Eiendomsskatten er en liten inntekt for kommunesektoren samlet, men den utgjør mye for en vanlig husstand eller hytteeier. Inntektene fra hus og hytter utgjør om lag 8 mrd. kroner i 2022. Det er i snitt 1,4 pst. av inntektene i kommunene. Senter for økonomisk forskning sine analyser indikerer at i 2020 var effektiviseringspotensialet for landet som helhet rundt 20 pst. innenfor sektorene barnehage, grunnskole og omsorgstjenester. Effektivitet og omstilling gir gjerne resultater på sikt, men ut ifra tallene er det en liten omstilling som skal til for å tjene inn det kommunene vil tape ved å fjerne eiendomsskatten.

Eiendomsskattebehovet dreier seg, etter forlagsstillerens oppfatning, om dårlig økonomisk og administrativ styring. Tjenestene har innbyggerne allerede betalt for gjennom høy skatt på inntekt. Kommunen mottar også penger fra staten.

Kommuneøkonomien ble styrket da Fremskrittspartiet kom i regjering. Eiendomsskatten har likevel økt

i norske kommuner til tross for en solid kommuneøkonomi.

ROBEK er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse. Per 10. mars 2023 er det registrert 16 kommuner i ROBEK.

Statistisk sentralbyrås KOSTRA-tall viser at kommunenes økonomi er vesentlig styrket de siste årene. Kommunenes disposisjonsfond er for eksempel tredoblet fra 27 mrd. kroner i 2015 til 82 mrd. kroner i 2022. Denne markante styrkingen har foregått over flere år, hovedsakelig mens Fremskrittspartiet og Høyre satt i regjering. Samtidig har kommunene i denne perioden hatt stabilt store overskudd på mellom 9 og 23 mrd. kroner.

Bedre økonomi har gitt kommunene større overskudd. Kommunene skal likevel ikke ha et større overskudd enn 1,75 pst. av inntektene over tid. Dette skal gå til investeringer og pensjoner, men det er et viktig prinsipp at pengene kommunen mottar av sine innbyggere, skal gå direkte tilbake til innbyggerne via et godt tjenestetilbud. Dessverre sitter flere kommuner med altfor mye penger på bok samtidig som de krever inn eiendomsskatt. Oslo kommune er et godt eksempel, der overskuddet i 2022 var på 4,3 mrd. kroner og godt over det som er anbefalt av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi. Dersom Oslo kommune hadde fjernet hele eiendomsskatten, ville kommunen fortsatt hatt 3,6 mrd. kroner i overskudd i 2022.

Det er ingen eksempler på at eiendomsskatten fungerer for å regulere boligprisene. Eiendomsskatten gjør boliger og utleieboliger dyrere, ikke billigere. Mer skatt gir heller ikke flere boliger. Det er flere boliger som må

til for å få bukt med unaturlig høye priser i boligmarkedet, ikke høyere skatt.

Noen opplever å få eiendomsskatt på hundehus, som et eksempel fra Kautokeino kommune viste. Andre opplever at store svakheter i eiendomsmatrikkelen gir en feilvurdering av eiendomsskatten. Norske kommuner har rekordoverskudd grunnet eiendomsskatten og bygger store disposisjonsfond.

Forslagsstillerne viser til at KOSTRA-tallene for 2022 viser det Fremskrittspartiet lenge har hevdet, nemlig at kommunesektoren har større overskudd og fondsoppbygging enn inntekter fra eiendomsskatten.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Vedtak til lov

om opphevelse av lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane (fjerning av eiendomsskatten)

I

Lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane oppheves.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer, likevel senest 1. januar 2024.

29. mars 2023

Helge André Njåstad

Himanshu Gulati

Marius Arion Nilsen

Erlend Wiborg

Terje Halleland

Tor André Johnsen

Frank Edvard Sve

Bård Hoksrud

Sivert Bjørnstad

Bengt Rune Strifeldt